

**Универзитет у Новом Саду
Економски факултет у Суботици**

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ 2021. ГОДИНЕ

**ОДГОВОРИ ЗА ПРЕДМЕТ: ФИЛОЗОФИЈА СА
ЛОГИКОМ**

Литература:

1. Марковић, М., Логика за 3. разред гимназије и правно-биротехничке школе, Завод за уџбенике, Београд, 2014.
2. Кораћ, В., Павловић, Б., Историја филозофије за 4. разред средње школе, Завод за уџбенике, Београд, 2002.
3. Цветковић, В., Цекић, Н., Савић, М., Филозофија за средњу школу, Завод за уџбенике, Београд, 2012

Група 1

1.	Критеријуми сазнања су: јасно језичко формулисање онога што претендујемо да знамо, утврђивање искуствених услова у којима је могуће идентификовати предмет који смо, по нашем уверењу сазнали, објашњење сазнатог предмета, назначивање којим практичним радњама се оно што је сазнато, може да произведе и објасни.	1, стр. 8-9
2.	Појмови се образују путем мисаоних операција као што су: упоређивање, разликовање, анализа, синтеза, апстракција и генерализација.	1, стр. 23-24
3.	Закључивањем по аналогији се на основу тога што су нека два предмета или групе предмета слични по неким особинама изводи њихова сличност и у погледу неке друге њихове особине.	1, стр. 59
4.	Дедукција је онај облик посредног закључивања код којег се закључак изводи на основу општих логичких својстава односа којим су појмови у премисама везани.	1, стр. 70
5.	Представници елејске филозофске школе су: Парменид, Зенон и Мелис.	2, стр. 43-48
6.	Сократ је родоначелник етике као филозофске дисциплине.	2, стр. 59-62
7.	Пет доказа Томе Аквинског о постојању Бога: о непокретном покретачу, о првом узроку, о нужном бићу, о степенованом бићу и о сврховитости.	2, стр. 133-134
8.	Кант разликује три моћи сазнања: чулност, разум и ум.	2, стр. 215-217
9.	Према Марксу, са капитализмом као друштвеним системом наступају три облика отуђења: отуђење од: резултата рада, од средстава за рад и од човекове генеричке суштине.	2, стр. 237-238
10.	Према Јасперсу, човекове граничне ситуације су: смрт, осећање кривице, осуђеност на борбу и патњу.	2, стр. 287-288.

Група 2

1.	Постоје три извора сазнања: чулно искуство, разум и интуиција.	1, стр. 14
2.	Обим појма је скуп појединачних случајева на које се један предмет односи, а његов садржај чини целокупност карактеристика које одговарају суштинским односима датих предмета. Денотација појма је подручје предмета означено датим термином, а његова конотација јесте скуп карактеристика означених предмета које чине значење датог термина.	1, стр. 26-27
3.	Довођење у везу судова тако да се из једног или више претходних судова изводи један нови суд назива се закључивање.	1, стр. 54
4.	Постоје две основне фигуре имплицативног закључка: <i>modus ponens</i> и <i>modus tolens</i> .	1, стр. 80-81
5.	Филозофске дисциплине су: онтологија, логика, епистемологија, гносеологија, етика, естетика, аксиологија, филозофска антропологија и друге.	2, стр. 24-25
6.	Платон је идеалну државу замислио као творевину у којој су улоге и положаји појединаца распоређени према њиховој способностима, што је подразумевало потребу за успостављањем сталежа: произвођача, чувара и владара, како би се остварила праведна заједница.	2, стр. 72-73
7.	Ренесанса представља духовни и културни покрет који карактерише унутрашње превредновање хришћанске цивилизације на Западу.	2, стр. 142
8.	Представници филозофије немачког класичног идеализма су: Имануел Кант, Јохан Готлиб Фихте, Фридрих Вилхелм Фридрих Шелинг и Георг Вилхелм Фридрих Хегел.	2, стр. 209
9.	Вечно враћање истога односи се на измењено поимање смисла историје, који се своди на збир индивидуалних испољавања субјективних воља.	2, стр. 273
10.	Предмет критике постмодерне филозофије представља целокупна модерна филозофија због њеног некритичког просветитељски настројеног поверења у објективност људског знања организованог на рационалним принципима.	2, стр. 309

Група 3

1.	Теорија истине су: теорија кореспонденције, теорија евиденције, теорија кохеренције, теорија верификације и дијалектичка теорија истине.	1, стр. 16-20
2.	Појам чине истоветни елементи искуства разних људи под различитим условима који се константно везују за једну реч.	1, стр. 22
3.	Индукција је закључивање које полази од извесних појединачних или посебних чињеница да би се у закључку утврдио један општи суд.	1, стр. 62-63
4.	Судови који улазе у састав силогизма имају форму предикативних судова, ограничених на проблематику општег, посебног и појединачног. У премисама се увек налазе три појма, један од њих појављује се у обе премисе, а у закључку ишчезава, јер је његова функција да повеже остала два, због чега се он зове средњи термин.	1, стр. 72
5.	Онтологија је фундаментална филозофска дисциплина која проучава основе целокупне стварности, односно биће свега бивствујућег.	2, стр. 24
6.	Идеја је средишњи појам Платонове филозофије који се односи на све оно натчулно што је истинито, добро и лепо по себи и представља узрок и узор свих појединачних ствари у природи.	2, стр. 68-71
7.	Најзначајнији представници филозофије рационализма су: Рене Декарт, Барух де Спиноза, Готфрид Вилхелм Лајбниц, а филозофије емпиризма су: Томас Хобс, Џон Лок, Џорџ Баркли и Дејвид Хјум.	2, стр. 158 и 178-186
8.	Фихтеова дијалектичка метода садржи следеће елементе: тезу, антитезу и синтезу.	2, стр. 234
9.	Према Гадамеру, херменеутика је испитивање услова солидарног људског деловања кроз језичку комуникацију.	2, стр. 279-280
10.	Хајдегер посебну пажњу посвећује: проблему краја филозофије као метафизике и проблему људске егзистенције.	2, стр. 289

Група 4

1.	Истина је такво сазнање које одговара стварности.	1, стр. 15
2.	Термин је језички израз појма.	1, стр. 24
3.	Када не рашчлањујемо логичке операције које треба да нас одведу до решења неког питања, али његово решење ипак назиремо, ми се служимо интуицијом.	1, стр. 56
4.	С обзиром на положај средњег термина, могуће је извести 256 силогистичких фигура.	1, стр. 74
5.	Потребно је размотрити однос филозофије према: миту, здраворазумском мишљењу, уметности и науци.	2, стр. 19-23
6.	Аристотел разликује четири узрока: материјални, формални, делатни и финални.	2, стр. 84-85
7.	Према извору из којег потичу, Лок идеје дели на: идеје сензације и идеје рефлексије, а према сложености он разликује: просте и сложене идеје.	2, стр. 181
8.	Главни моменти Хегеловог система филозофије су: учење о логици, филозофија природе и филозофија духа.	2, стр. 231
9.	Представници логичког позитивизма, аналитичке филозофије и филозофије науке су: Готлоб Фреге, Берtrand Расл, Лудвиг Витгенштајн, Карл Попер и Томас Кун.	2, стр. 237-260
10.	Према Сартру, „биће-по-себи“ је ствар, датост без могућности, а „биће-за-себе“ је човек као биће које има могућност слободе, односно негације постојећег.	2, стр. 292